

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Dagny med endast ett häfte månatligen.

1899

Ny följd \div II årg.

Häft. 12

DAGNY

TIDSKRIFT FÖR

SOCIALA OCH LITTERÄRA INTRESSEN

UTGIFVEN AF

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

ORGAN FÖR

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET,
FÖRENINGEN FÖR VÄLGÖRENHETENS ORDNANDE
OCH FÖRENINGEN HANDARBETETS VÄNNER

REDAKTÖR: *LOTTEN DAHLGREN*

INNEHÅLL:

CARIN WÄSTBERG: Det handarbetades framtid. (Slutet.)

ALMA CLEVE: En sommartrip till Italien.

Litteratur: K. J.: Föräldrarna af Lennart Hennings. — K. J.: I Jesu fotspår af Charles M. Sheldon. Öfvers.

Meddelanden från kvinnokongressen i London.

Föreningsmeddelanden.

Från skilda håll.

SVECIA

Solidt, tidsenligt Lifförsäkringsbolag.
Ömsesidighetsprincip. — Svensk dödlighet.
Kvinnliga agenter och inspektörer antagas.

Kontor: Regeringsgatan 3.

SVECIA

Fullständigt Handelshäroverk, omfattande alla amerikanska läroämnen, språk, stenografi och maskinskrifning. Arskurser, terminskurser, 3 mån. kurser samt kurser i särskilda ämnen. Anmälningar och upplysningar hvarje dag. Nya elever möttas gratis på begäran. Skriftsättet förklarar oförändrat. Söndagsheft. 9 - 11 f. m.

Textildelning, nya gransvorn.
Färdiga och påbörjade Broderier på sidor. Kläde- häft- och plästramar, passande för Däcker, Lottörer, Mattor Kundor, Sörrenssticker m. m. Mönster tillfyras. Begärsitioner från landsorten ombesörjas pr omgående.

Största lager af
Duk tyger,
 Lakans- och Örngåttslärfter,
 Handdukar, Hollands, Madapolam,
Piqué, Broderier & Spetsar.
 Specialité: **Damutstyrslar,**
 hvilka förfärdigas å egen Syateljier och levereras fullt färdiga, märkta
 och tvättade.
 Egen Tvätt- och Strykinrättning jemte Ångmangel.
K. M. LUNDBERG,
 Stureplan.

Nu

är rätta tiden att börja med de af hrr läkare mycket
 förordade

D:r Lahmanns äkta

Reform-Bomullsunderkläder

för Herrar, Damer och Barn.

Priskuranter och kvalitetsprover sändas på begäran.

Se Helsevännens Flygskrifter N:o 25:

»Våra underkläder.»

S. Berendt J:or & C:o

24 Drottninggatan 24.

Nya Hushållsskolan

(för bildade flickor). Grundad 1881.

Föreståndarinna: **Fröken H. Cronius.**

Nya Hushållsskolans Matsalar

Vestra Trädgårdsgatan 19.

OBS.! Särskild matsal för fruntimmer.

Fredrika-Bremer-Förbundets hemstudier.

Ledning för hemstudier inom olika ämnen lämnas af Fredrika-Bremer-Förbundet.

Ledningen innefattar:

- 1) *Allmänna råd eller anvisningar rörande litteratur,* afgift ... 1 kr.
- 2) *Studieplan* 5 »
- 3) *Råd och fortsatt ledning,* hvarvid lärjungen har rätt att hvar fjortonde dag insända en skriftlig uppsats och förfrågningar.
 Afgift för halfår för hvarje ämne..... 15 »
 Närmare upplysningar meddelas genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 54 Drottninggatan, 1 tr.

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett önskningsmål att kunna öfverlämna vården af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning

(Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4),

som under garanti af **Stockholms Enskilda Bank** åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny **placering** af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å in-teckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen att in-teckningarne blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad in-teckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter **Stockholms Enskilda Bank** därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år pr 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Fredrika-Bremer-Förbundets

Jurist

lämnar åt kvinnor råd och upplysningar i
juridiska och ekonomiska angelägenheter.

Träffas å förbundets byrå

54 Drottninggatan, 1 tr.

Onsdagar kl. 1/2 11—11 f. m.

Annonser för DAGNY

upptagas af

fröken Ingeborg Bergström, 31 Östermalmsgatan 31.

Aug. Magnusson

46 & 48 Vesterlånggatan 46 & 48

STOCKHOLM.

(Etablerad 1860.)

Största lager i Norden

af

Kulörta och Svarta Klädningstyger
i **Siden** och **Ylle**,
Bomullsvoror, Kapptyger och Schalar.

Afdelningen

för å egen fabrik confectionerade artiklar, in-
rättad efter utländskt mönster, erbjuder ett

storartadt urval af **färdiggjorda**

Promenad- och Sällskapsklädningar,

Bluslif och Kjolar,

*Res-, Rid-, Velociped- o. Gymnastikdräk-
ter, Morgonrockar och Underkjolar m. m.*

Allt efter senaste modeller.

Riks-Telefon 6 26.
Allm. Telefon 28 67.

**Profver på begäran
kostnadsfritt.**

Riks-Telefon 6 26.
Allm. Telefon 28 67.

Det handarbetades framtid.

(Slutet.)

Antagom nu, att denna tidsenliga förbättring af hemslöjdsarbetet inom en snar framtid verkligen kommer till stånd — då hafva vi också inom en ej särdeles aflägsen framtid att emotse en öfverproduktion af husflitsalster. Den nya affärsverksamheten skulle konkurrera med redan befintliga enskilda företag och naturligtvis förr eller senare beröfva dessa lifvet. Det skulle blifva ekonomisk vinst för det starkare partiet, ekonomisk ruin för den svagare parten, således ingen verklig förbättring — endast ombytta roller. Och därhän har denna uppsats icke syftat, utan i stället att öppna eller åtminstone påvisa en ny källa till ekonomiskt välstånd för oss svenskar, män och kvinnor.

Jag får då bekänna, att jag aldrig i mina tankar på detta mål tagit med i beräkningen *Sveriges* behof af förädlad hemslöjd. Att dessa behof komma att fyllas anser jag blifva en själfskrifven följd af den husflitens förädling, som jag nu förordat, och den förbättrade afsättning jag tror på och därför utlofvar.

Det är i och för export företaget skall sättas i gång.

För närvarande vill jag endast i största korthet, på ett programartadt sätt, angifva skälen härför.

Det första lyder så: Det konstnärligt handarbetade har hos det mera förfinade och rika Europa större anseende och afsättning än hos oss.

Och det andra: Kulturländernas arbetande befolkning är i regeln upptagen af industriellt fabriksarbete, af jordbruk, boskapskötsel m. m., hela året om. De hafva inga långa vintrar för inomhusgöromål, hvilket är detsamma som att de ingen tid hafva för annan hemslöjd än den, de egna husbehofven oundgängligen kräfva. Följaktligen hör det ännu mindre till deras specialitet att föra konstnärlig hemslöjd i marknaden, sådant måste från ett eller annat håll importeras.

Det tredje skälet är, att det mer än hundraåriga modet att tillfredsställa sina, åtminstone textila, behof med asiatiska, d. ä.

japanska, indiska och persiska varor så pass gått tillbaka, att det nu är möjligt att för de fordna barbarernas arbeten få ett rum med på konkurrensfältet.

Det fjärde och sista skälet är detta: Att ny svensk konstslöjd redan ådragit sig så stor uppmärksamhet på kontinenten, att lusten att skaffa sig dylik är väckt.

På grund af dessa omständigheter tyckes utlandet ju hafva behof af just det, som vi hafva alla förutsättningar för att kunna åstadkomma.

Detta är ett sannt antagande — dock med vissa oeftergifliga villkor.

I. *De exporterade artiklarne måste vara lämpade efter seder och bruk i det land, till hvilket de gå och ej efter våra förhållanden.*

För att icke begå misstag i detta fall, måste på ort och ställe studeras allt som härmed äger sammanhang. Exportera vi konstslöjd i den form våra vanor fordra, kunna vi visserligen för desamma finna en tillfällig afsättning, eftersom den äger nyhetens behag. Men taga vi hänsyn till utländingarnes behof af dylika alster, hafva vi alla utsikter skaffa oss en varaktig marknad för vårt blifvande öfverflöd.

II. *De för export afsedda föremålen måste vara verkliga konstalster.* Däraf följer, att de måste vara komponerade af de mest själfständiga, originellt begåfvade förmågor vi hafva, detta bland annat därför, att våra arbeten må skilja sig från andra länders i möjligaste motto: bilda en grupp för sig, som genom sina alla egenskaper, skönhet i komposition, teckning och färger, praktiska ändamål samt egendomlighet och soliditet i utförande drager uppmärksamheten på sig — och skaffar oss vänner och köpare.

Vi skola ej sträfva efter att vinna allt för hastig terräng eller öfverflygla utlandet med svenskt, utan bjuda det sparsamt i början, blott så att smaken för det växer. Det skall ock vara sparsamt af den anledningen att de då bättre observera dess goda egenskaper, sätta sig in i alla fördelar hos föremålet i fråga. Men vi skola ej därför gå långsamt tillväga, i den mening att vi först visa Paris hvad vi förmå och sedan efter något dröjsmål London o. s. v. Nej, på en gång i alla besökta hufvudstäder, Paris, London, Wien, Berlin, Petersburg och i dessa vid trafikens pulsåder, där skola vi öppna en egen om än till storleken aldrig så obetydlig lokal. Och gärna, om det låter sig göra, i närheten af något annat nordiskt företag. »Det Kongelige Danske» drager, som bekant, öfverallt åskådare och

köplystna. Ett fönster omedelbart intill dessas, men fylldt af helt olikartade, ehuru lika vackra saker, vore mera värdt än ett fönster på Regent Street invid Liberty's magasin. Däremot skola vi *aldrig* lämna våra alster i kommission hos någon, hvem det vara må. Ty kommer vår konstslöjd att mottagas gynnsamt, dröjer det icke länge innan utlandet från ett billigare håll själf låter fabricera »konstnärlig svensk husflit». Allt vårt arbete skulle därefter råka i misskredit, och att sedan börja på nytt, det blefve en omöjlighet. Och så vore hela ändamålet med detta företag, att skaffa lönande arbetstillfällen åt svenska män och kvinnor, förfeladt.

De artiklar med hvilka vi skulle kunna öppna vår export äro de textila. På det området är vår nya dekorationskonst för närvarande både mest och bäst representerad, tack vare i första rummet Handarbetets Vänners mångåriga inflytande och därefter fröken Gjöbels verksamhet. Textilkonst är ock af all hemslöjd det mest begärliga och lättsålda och lämpar sig ock från den synpunkten bättre än något annat att börja kampanjen. Se vi på våra inhemska arbetsförhållanden, tillkommer ännu en viktig orsak för oss, att börja exporten med väfnader (eventuellt äfven sömnader). De som utöfva denna verksamhet äro nämligen de som bäst behöfva tillfällen till lönande arbetsförtjänst, kvinnor af alla stånd, som af brist på användning för sina handarbeten nu hvarken spinna, väfva eller sy och således inte heller församla något i ladorna. Sedan vår textila konst blifvit bemärkt och omtyckt kan exporten med andra konstslöjdsvaror begynna, allt efter som den ena och andra arten af densamma hunnit i alla afseenden förädlas.

* * *

Som hvar man vet, hafva vi nästa år världsutställning i Paris. Den skänker oss, bildligt taladt, ett utmärkt väl beläget expositionsfönster vid Europas mest trafikerade väg. När få vi väl åter ett lika godt tillfälle att visa hela världen hvad vi inom alla områden förnä åstadkomma? Alla utställare borde därför enas om att framvisa endast sitt allra bästa arbete så inom konst som inom alla öfriga branscher. All hänsyn till personers namn, till gammalt rykte och dylika obetydligheter borde vid detta tillfälle glömmas bort. D. v. s. intet verk af någon sort skulle komma med därför att dess mästare någon gång förr gjort sin sak bra eller på grund af personens anseende här hemma. Hvad betyder det för Europa om Per eller Pål utfört det eller det, båda storheterna äro för ut-

landet lika okända. Men för oss är det af oberäknelig vikt att utställa hvad våra allra förnämsta *förmågor* kunna göra allra bäst; hvad de heta betyder absolut intet.

Med *ny* konstnärlig slöjd från hemmen komma vi emellertid denna gång icke att uppträda. Det är nämligen af kommitterade förbjudet att exponera andra artiklar af husflit, än de som äro utförda efter gamla mönster och modeller. Hur osannt ett dylikt uppträdande är, då det gäller att representera hemslöjden i Sverige 1899 bevisas däraf, att det sker blott på befallning, ej af lust hos utställarne. De hafva själfva föreslagit att få deltaga med såväl gammalt som nytt »för att visa att vi icke stått stilla»; ett talande skäl, eller huru?

Norges husflitsutställning blifver en af dess mest betydande, för hvilken inga uppoffringar ansetts för stora. Där komma de att visa sina härliga gamla saker, ty Norge äger en mycket rikare traditionell samling på detta område än vi, men också sina nya alster (hvilka år 1897 *i genomsnitt* ej kunde jämföras med våra nya). Det är blott vi som äro dömda att uppträda som outvecklade, stillastående i hemslöjden, ehuru vi icke äro det. Det pekuniära resultatet kommer att visa hvilket misstag som härvidlag begåtts. Våra gamla arbeten passa utmärkt på museer, men det hade onekligen varit bättre om vi lagt oss mera vinn om föremål lämpliga för hemmen, ty de äro flera.

Att vårt anseende inom detta gebit ändå må hållas uppe och tillväxa det får Handarbetets Vänner och Svensk Konstslöjdsutställning S. Giöbel, dra försorg om och det göra de nog. Men det är litet orättvist att de skola ha all möda och alla kostnader och sedan en blifvande förening för export af svensk konstflit draga fördelarne af det goda namn deras varor förskaffat dem. Hvad det angår att göra arbetet och låta en annan uppbära lönen så är det emellertid intet ovanligt för Handarbetets Vänner och kanske ej heller för den Giöbelska affären. Men — de göra sitt fosterland en tjänst — det blifver deras belöning.

* * *

Nu är jag icke så svensk att jag begär, att vi ensamma framdeles skola behärska den dekorativa konstmarknaden på kontinenten, ej heller så optimistisk, att jag tror detta skulle låta sig göra.

Nej, hvar ock en som kan, han må vara japan, tysk eller norrman, får gärna täfla med och komma naturligtvis också att

göra så. Världen är rätt stor, framför allt har dess befolkning så olika smak, därför finnes det rum för mer än en konstriktnig. Men tänk! om det nu blifver vår tur i tiden att höra till de bästa. Skola vi då försitta vår rätt att rista en svensk runa på konst-historiens bautasten? Det är mera förnuftigt att skaka af den ryktbara svenska oföretagsamheten, och arbeta med sammanhang och med målet *stadigt* för ögonen.

Och det mål jag velat påpeka är detta: Hemslöjdens tidsenliga utveckling oss själfva till förädling och ekonomisk vinning.

Carin Wästberg.

En sommartripp till Italien.

Sorrento den 6 juni 1899.

Det är känt, att när man ämnar företaga en »romresa», får man af sina beresta vänner många välvilliga råd att taga den eller den routen, icke försumma att se det eller det, ställa sig så eller så, alltefter som den rådgifvande själf funnit det fördelaktigt. Detta öfverkommer man lätt. Man *vill* gärna, men *kan* inte följa allas råd — och därför följer man kanske inte någons — och får det bra ändå!

Men när man ställer om sitt resekreditiv den 16 maj för att följande dag lämna Sverige och vännerna fråga: hvart ämna ni er? så nästan skäms man att komma fram med bekännelsen: till Italien. Hvem reser *då* till Italien! Det är post festum.

Alla utan undantag tillropade oss det tröstlösa: En time for sent!

Vi hade ju i friskt minne, att ett bland våra större snöfall undantagsvis i år inföll på Valborgsmässoafton, och framkastade djärft möjligheten af en »försenad» sommar under detta solhvarf äfven i södern. Men vi hörde dock med stigande oro detta »för sent». Med tanken på resans mål, Neapel, spökade i vår inbillning landskap med förtorkad grönska, i solrök insvepta utsikter, af solsting träffade medmänniskor. Var söderns härlighet onjubar, då var ju hela resan förfelad!

Dagsnälltåget »den syttende maj» förde oss emellertid till Trelleborg, hvarpå omedelbart följde öfverfart till Sassnitz och vidare järnväg direkt till Berlin.

I öfre Sverige voro, som bekant, icke ens björkarna löfvade vid den tiden; i Östergötland hade de antagit något grönare färgton och i Sydsverige hade de den späda vårtoaletten färdig. Men vid Rügens stränder hänfördes vi af den härligaste unga sommar. Där stodo bokarna i fyllig ljus grönska, och den starka färgkontrasten mellan de rödaktigt skiftande, nyutslagna ekarna, bokskogen och strandens i morgonsolen lysande kritklippor var för en nordbo af tilltalande verkan. Det vill säga *då*. Nu, när allting står i flor hemma och vi själfva ha lummiga träd i kanske rikare omväxling än många andra länder, nu är intresset borta för de första »mössöronen»! Låt oss därför icke mer tala därom. Det är »out of season» — alldeles som att läsa Heine, när man inte längre är kär!

Alla svenskar känna Berlin, medvetet eller omedvetet. Att man kommer dit öfver ett välodladt, slätt land, hvarest här och där regementen af korrekta små tallar eller granar stå uppställda på linje i beundransvärd ordning, nästan som trupper väntande att passera revy för själfve kung Fredrik Wilhelm, det ha också alla sett, som resa dit. Men kanske blott för dem, hvilka besökt våra »virgin forests» högt uppe i norden, blir olikheten mellan konst och natur härvid nästan komiskt slående. Det putsade, prydliga skick, hvori hela landskapet för öfrigt befinner sig, fräntog oss mod att ens genom att utkasta ett apelsinskal ostäda vägen.

Berlin är, som alla ha reda på, »eine wunderschöne Stadt» och har sitt beprisade Unter den Linden, med godt kaffe »mélange» i de stora kaféerna; har vidare mycket Verkehr öfverallt och ett kolossalt nytt monument (med lejon i alla möjliga ställningar) till den gamle kejsarens ära — blott han själf saknas i det välbekanta fönstret därnere. Om den nuvarande kejsaren talar befolkningen ej så mycket sinsemellan. Kanske fruktan att ej kunna tala »ehrerbietig genug» afhåller dem. Han är i alla fall »der grosse Kaiser», som understundom till det stora Berlins glädje likt en stormvind ilar genom dess gator.

Vi togo från Berlin biljett till Prag och kommo därmed in på för oss nya områden.

Har en svensk någorlunda försvarligt studerat sin och världens historia, så är dock Prag ett gammalt välkändt namn för honom. Han vet att trettioåriga kriget, vårt stoltaste minne, där spelade både sin första och några viktiga scener ur sin sista akt. Han erinrar sig Friedländaren, seklets afgjordt mest mystiska och origi-

nella krigarande, som drömde om att sätta Böhmens krona på sitt hufvud — och han väntar finna det värdigt att ha varit målet för Wallensteins ärelystna planer.

Det rika, pittoreska landet och den härliga gamla minnesrika staden svika icke heller de mest uppdrifna förväntningar. Se endast den historiska *Karlsbrücke* med sina tvenne brotorn, alla sina statyer af apostlarna och *sitt i guld glänsande altare, liknande ett dyrbart, med ädla stenar besatt spänne, hvilket tvärs öfver Moldau knyter Altstadt samman med Kleinseite! Det åldriga Prag ligger där tryggt och väl bibehållet, med sina oregelbundna gator och medeltida byggnader nedanför det högt tronande Hradschin, hvars borg, karmeliterkloster och superfinaste gotiska dôm, S:t Veit, inneslutas af bastejer.

Helt nära järnvägsstationen mötes ögat af *der Pulverthurm*, det monumentala porttornet från 15-hundratalet, genom hvars hvalf man passerar för att komma till det gamla rådhuset och dess torg. Där är die Mariensäule till finnandes. För oss svenskar är *den* Maria-bilden af ett visst intresse. Ty vi voro anledningen till att alla trogna tschecker den gången ägnade jungfrun sitt hjärtas varma erkänsla. Monumentet är nämligen uppfördt till minne af — svenskarnas fördrifvande från Prag! Tänk att det funnits en tid, då de blå och gula gossarna huserade vid Moldau, då göta lejon stuckit sina ramar i det rika Praha! Apropos, fast jag nu nedskref Praha, så borde det kanske enligt landets språk grammatiskt hetat Prah eller Prahj — ty, betänk det, det tscheckiska språket nöjer sig icke med vanliga svårigheter, utan deklinerar till och med nomina propria! Och därtill vilja böhmarna envist behålla sitt språk och tala det öfverallt, ej blott folket utan äfven öfverklassen. Detta faktum tyckes ge den österrikiska regeringen åtskilliga bekymmer. Jag såg händelsevis i en Wienertidning, att språkfrågan är lifligt på tapeten och att tscheckerna icke vidare lära kunna undgå att i sina folkskolor obligatoriskt införa det tyska språket. Men komma de lika troget att bibehålla sitt eget som de vårda och bibehålla sin *gamla* stad vid sidan af nya stadsdelar, så torde äfven i framtiden främlingar få nöja sig med att höra deras alldeles obegripliga tungomål.

Wien. Ja just dit vända vi nu kosan. Det var en half dags resa genom de skönaste bergtrakter. I Mähren foro vi genom vackra, välodlade sträckor öfversållade af inbjudande små byar, där man skulle haft lust att stiga af och slå sig ned. Landet såg för öfrigt ut som om man kunnat våga en fotvandring där på svenskt manér, t. ex. ett par »svaga» kvinnor utan eskort! Sådant brukas emeller-

tid inte ännu annat än i norden, och man får naturligtvis afstå från alla djärfvare företag i ny riktning.

Det erbjödes tyvärr i våra dagar de resande ganska få tillfällen att komma bort från den internationella stråkvägen, att komma ur det kosmopolitiska hotellsystemets plan. Enda sättet att få se och lefva med om *något* för ett främmande land egendomligt är naturligtvis att undvika 1:sta klassens hotell — ett försiktighetsmått, som vi hittills samvetsgrannt iakttagit. I Wien måste vi emellertid afvika från programmet, ty vi ankommo sent på aftonen och öfverraskades af att finna det ena hotellet efter det andra upptaget. Emellertid bjöd staden själf en mer än vanligt karakteristisk anblick den därpå följande pingstdagen, en riktig fest- och jubileumsdag, då ett monument öfver ärkehertig Albrecht (sonen till segraren vid Aspera) aftäcktes — anledningen till mängden af resande just då.

Det stora, moderna Wien utvecklade denna pingstdag de mest lysande, brokigt intressanta taflor. Det var efter aftäckningen stor cour på slottet, och militärer i bländande uniformer genomkorsade gatorna. För öfrigt var hela Wien välklädt och elegant. Damerna buro »trädgårdar» på sina hufvud, voro smidiga och eleganta i sina rörelser — förenade parisiskt chic och svensk värdighet — jo, i ett anfall af hemlandsstolthet tyckte vi, att Wien i dessa stycken endast kunde jämföras med Stockholm!!

Framför Stefanskyrkan var folksamling från tidigt på morgonen, och en oafbruten fil af vagnar förde hela dagen unga konfirmander till och från kyrkan. Utanför den väldiga dömen försiggick liflig handel med radband, psalmböcker, »gebäck» och kokarder af konstgjorda blommor ordnade omkring en liten bild af den vördade Frans Josef. Dessa kokarder tillhandlade sig den enklare manliga ungdomen och bar i sina hattar, så ock den i mängd tillstädesvarande allmogen, som var klädd i nationaldräkt af allra utmärktaste beskaffenhet. Kvinnorna hade alla högskaftade och högklackade *stöftar*, och de vida, pösande och gungande veckade kjolorna voro mycket korta och läto fotbeklädningen komma till heders.

Stefanskyrkan, en bland de väldiga i gotikens jättesläkt, lockar och lockar ögat att följa dess oräkneliga nischer och statyer, dess bågar, fialer och spiror, tills blicken nästan förirrar sig i det konstrika spetsverket. När man äntligen hinner dit upp till tornspetsen, öfverväldigad såsom då man länge ser in i stjärnhimlen, är det förvisso det sublimas smärteintryck, hvaraf man genomlas. Af människoverk finns väl intet så ägnadt att föda denna känsla som den

gotiska dômen! I sitt inre är Stefanskyrkan mörk och hemlighetsfull. Det breda midtskeppet upplyses sparsamt, högkoret är nästan alldeles mörkt, ty de stora fönstren med sina seklergamla, mörknade och mångdelade målningar insläppa ytterst litet ljus.

Wiens Versailles, Schönbrunn, måste man naturligtvis se — och *det* kan man göra utan att på något vis uppröras. Där ute är allt lugnt och fridfullt och vackert — d. v. s. man finner omkring slottet en storartad park, som ju äger en viss skönhet, ifall man ännu gillar stil Louis XIV. I alla händelser finner man vid den präktiga pelarhallen Gloriette en vidsträckt utsikt öfver hela Wien.

Underligt nog kommer man därinne i staden mera sällan att tänka på Wiens långa historia. Det moderna Wien meddelar det öfvervägande intrycket. Men ute vid Schönbrunn erinrar man sig många världshistoriska ögonblick; där har man framför sig höjderna Kahlenberg och Leopoldsberg, förknippade med minnen från turkkrigen, och man blir lifligt påmind om den tjänst Wien upprepade gånger gjort den europeiska civilisationen.

Bland våra minnen från Wien måste vi räkna såsom ett af de stoltaste, att vi fingo höra världens största snille tolkadt på världens förnämsta scen af världens bästa aktörer! Detta klöfverblad af gungstiga händelser skördade vi en afton, då vi på k. k. Hof-Burgteatern sågo Götz von Berlichingen uppföras. Medge att det var storartadt! Representationen började visserligen kl. 7, men slutade före 11, och under dessa timmar hade scenförändringarna varit oerhördt många. Mekanismen var någonting alldeles förvånande — gick nästan ögonblickligt och ljudlöst. Teatern är inredd med en lyx och dyrbar smak, som är världsbekant. »Da ist schön wie im Himmel», säger wienaren.

Ännu hade vi icke kommit för sent, utan tvärtom lagom till allting. Men vi voro ju icke heller i Italien. Hittills hade vi haft det varmast i Berlin. I Wien var det friskt och allt stod i hög sommarskrud. Men otåliga att komma vidare köpte vi på Schenkers resebyrå (stor fördel att slippa göra det vid järnvägen!) biljetter till Venedig, en resa på omkring 15 timmar, och ankommo dit den 25 maj vid middagstiden.

En flyktig skymt af Venedig utan sol, under beslöjad, regndiger himmel, som stundom i strida skurar utgöt sig öfver kanalstaden, är hvad vi kunde införlifva med vårt minne under den korta eftermiddag vi dröjde där. Men nej! Vi sågo mer än tillräckligt för att erfara ett alldeles säreget intryck af denna forntid i nutid.

Vi färdades ju i gondol hela Canal Grande, sågo de svartnade marmorpalatsen, de vittrande pelarna och fönsterbågarna; vi talade och fingo svar af ekot under Rialtobron samt landade slutligen helt nära Markusplatsen. Vi sågo Markuskyrkan med sina utomordentliga mosaiker och gyllene kupoler samt dogernas palats med sina luftiga pelarrader. Vi cirkulerade under arkaderna vid Markusplatsen — och befunno oss där alla andra resande befunno sig! Men just detta föreföll oss litet tråkigt och bundet, instängdt. Vi hörde nästan utslutande engelska talas — engelska med och utan näsljud — ett stycke Italia, förekom det oss, som arrenderat ut sig åt de mest-bjudande! — — — Och underligt tyst var det i denna stad utan åkdon, utan dragare, där knappt annat buller förnäms än ekot af våra egna steg mot stenläggningen.

Vid ingen annan stad kan man likna Venedig, hvad jag vet. Den, som åt vårt kära Stockholm gifvit namnet Nordens Venedig, har inte varit nogräknad på likhet. Ett sannare innehåll hoppades vi i skaldens ord: »Se Napoli och sedan dö» — samt skyndade direkt dit, modigt nog anträdande en aderton timmars resa på italiensk järnväg.

När man kommer »all right», d. v. s. vid lif, fram till bestämelseorten, gör det ju ej så mycket, att man under resan saknat det nödvändigaste — att man suttit upprätt hela natten i en fullsatt kupé, under de våldsammaste svängningar, och att slutligen, då man på morgonsidan vid uppehållet i Florens störtar in i stationsrestauranten och sväljer en kopp kaffe, ens bagage vid återkomsten befinnes utkastadt på perrongen — — det gör ingenting, när man ändå hinner nätt och jämt rycka till sig det återfunna och rusa in i en annan kupé! Det får ej rubba jämvikten, ty man måste komma ihåg, att man lämnat bakom sig det exaktas, ordningens, de omsorgsfulla konduktörernas och de förträffliga järnvägarnas zon.

Snart glömmer man också både förskräckelsen och förtretet vid åsynen af den natur man ilar igenom. Vi fara genom vinfält efter vinfält och Appeninernas höjder begränsa på ena sidan utsikten. Men vinfälten äro ej Rhenlandets eller Schweitz' fula, stubbade, utan Italiens! Det är som voré hela landet smyckadt till fest med af mullbärsträden smyckade guirlander! De mjuka af vinlöfvet bildade skönhetslinjerna stämma också sinnet till vek harmoni, och man reflekterar icke längre öfver hvad som är bra eller illa, riktigt eller oriktigt.

Det är också så man måste »se Napoli». Nordbo, framför allt svensk! Hör upp med kritiken! Glöm dina vanor, dina anspråk, ditt lands »korrekta» frihet, vår tids sociala begrepp, framåtskridandet och utvecklingen! Där orangerna glöda och himmel och haf äro djupt azurbå, kommer måhända aldrig *din* syn på samhällsförhållandena att göra sig fullt gällande. Du har kommit till ett samhälle, där det finnes *rika* och *fattiga*, men nästan ingen medelklass, där den *glada* fattigdomens själfsvåld fritt utvecklar sina ofta osmakliga frukter, men där också solen, den mikrobdödande solen, liksom hindrar nödens giftigaste frön, bitterheten och den dolska afunden, att utveckla sig.

Vi voro således i Neapel — och ha till vår stora glädje erfarit, att vi ej heller *dit* kommit för sent. Detta är egentligen »der langen Rede kurzer Sinn». Vi känna oss förpliktade tala om för våra landsmän, hvilka icke äro i tillfälle se Italien i vårens första tjusning under säsongens fashionabla månader, att man ändå icke kommer för sent.

Neapel badade i sol, Medelhafvet låg lugnt som en spegel (den utslitna liknelsen må tillåtas såsom sann!), men värmen var ej tryckande. Hafvet tillförde dock ständigt friska fläktar, och aftnarna voro nästan nordligt tempererade.

Ett par dagar blickade vi flitigt ut öfver den härliga golfen, bort mot öarna. Framför allt spejade ögat mot Vesuv, oftast insvept i moln — till vi en dag foro dit upp. Det är en färd, som alla resandes välgörare, Cook, gjort bekväm nog. Man kan inte begära, att han också skall ha förmått omskapa t. ex. förstaden Resinas befolkning, hvars yngre medlemmar anse som sin rättighet att hjulande, gestikulerande, smickrande, skrattande — d. v. s. tiggande — söka taga sin profit af främlingen, som färdas genom dess gator; man måste öfverse med att enarmade, enbenta eller på annat sätt defekta varelsér exponera sitt elände i samma afsikt som de med varma, (vackra!) blickar och leenden öfverallt räcka blommor, lavastycken, »minnen» åt de resande — allt för att komma åt deras åtrådade lire, deras »piccola moneta».

Tänk att stå uppe vid kratern! Det är storartadt, hemskt! Åskan, som ständigt mullrar därnere, höjer sig plötsligt till ett mäktigt dån, och tjock svafvelångande rök puffar ånyo fram ur det väldiga gapet, under det att guiden, vid hvars sida man bäfvande håller sig, med sin käpp sticker i kraterranden och visar att *där* vore ett steg nog för att man skulle störta ned i afgrunden!

Neapels gator äro hufvudsakligen till för fattigdomen, handeln (butikernas och utroparnas) samt åkdonen. Ju mindre neapolitanen äger inomhus, ju mer gör han anspråk på gatan som sitt hem — och däri ligger onekligen en viss rättvisa. Då han blott har ett mörkt kyffe i jämnhöjd med stenläggningen, flyttar han sitt arbete dit ut — alla handverk och sysslor får man där se förrättas. De trasiga och smutsiga barnen leka och sofva på gatan, maten lagas och förtäres där, rästerna utkastas dit. Resultatet blir naturligtvis inte ur skönhetssynpunkt det bästa — och ej heller ur hygienens — men solen är deras läkare! Främlingen får emellertid se hela deras lefnadssätt exponerad, hvilket är intressant nog.

På de stora handelsingatorna möter man mest underklass och herrar. De rika, de förnäma damerna gå sällan till fots. Det anses icke passande. De åka vid promenadtiden ut i sina eleganta ekipage. Högst få ser man promenera på gatorna. Anständigt klädda gående damer äro desto säkrare att bli tagna för utländskor. Häraf följa massanfall af Neapels kuskar, som bjuda ut sina »voiture, madame», »voiture à bon marché», förföljande långa sträckor i hopp att ändtligen beveka främlingarnas hjärtan. Att få *gå* i Neapel — that is the question!

Efter en utflykt till Pompei för en och en half vecka sedan togo vi vägen till Sorrento — och här äro vi än. Landsvägen från Castellammare hit är superb, mestadels en klippchaussée med den mest hänförande utsikt, hafvet bråddjupt under, Apeninernas bergväggar lodrätt öfver.

Ja, här äro vi ännu, i ett komfortabelt hotell vid hafvet. Som det icke är »säsong», ha vi bland annat fördelen af att disponera hela öfre våningen med dess veranda. Här ha vi funnit ett stycke Italia riktigt efter vårt sinne, dess underbara himmel och haf och luft, dess yppiga växtlighet, dess orangelundar, vaktelns och näktergalens sång morgon och afton; det rykande Vesuv midt framför med alla golfons småstäder vid dess fot. Torre del grecos, Torre dell' Annunziatas, Porticis och Neapels ljus, ända ut till Posillipo och Cap Miseno, glindra om kvällarna hit öfver, och Vesuv aftecknar sig i eld, där det ännu glöder ur gamla krateröppningar. Allt detta är för närvarande vårt, hela denna betagande syn af hvad naturen med slösande hand här hopat!

»Då människan blef jagad från paradiset», säger en legend, »sade hon till Herren: Låtom oss tillsammans skapa ett nytt — lägga ett andra till det första. — Och Italien blef till.»

Det är behagligt att i denna, som det tyckes relativt välmående och snygga, småstad få hvila ut och komma ifrån Neapels skrik och stoj och trashankar och gatuscener. Här kan man i lugn samla intrycken efter besöket i Pompei och göra sina jämförelser mellan den framgrädda småstaden och den lefvande.

Man kan knappt fatta att 18 sekler förgått sedan lifvet pulserade i Pompei. Man häpnar öfver hur långsamt utvecklingen gått i vissa afseenden, hur det nästan varit tillbakagående i andra. Huru omsorgsfullt, konstnärligt prydda voro icke de till det yttre oansenliga husen vid de smala gatorna! Hvilket vattenledningssystem, hvilka tempel, teatrar och varmbadhus — allt tilltaget i stor stil för en liten stad på kanske 20,000 invånare! Karakteren i byggnadssättet är emellertid än i dag i mycket detsamma här nere i Italien. Den rikes, den enskildes egendom är skyddad till och med för beskådande. Fasaden spelar ingen roll — det är i boningens inre, i den från gatan vända sidan man koncentrerar lyxen. Än i dag hindra höga murar hvarje blick in till grannen. Men förunnas främlingen att blicka innanför muren eller gallret — alltid öfverraskas han af hvad han får se.

Hela kusten här i Sorrentos omgifning äges af enskilda — till hafvet kommer man ingenstädes utan måste nöja sig med de höga murarna, ifall man lämnar sitt eget område — för oss hotellets, hvars lilla trädgård med sitt vinlöfstak ligger högt uppe på klippmuren och är förtjusande.

Till och med här i Sorrento gå damerna sällan ut på vägar och stigar. Villornas förnäma ägarinnor åka naturligtvis. Kroppsrörelse står lågt i kurs — för damer, och jag har icke sett en enda kvinlig cyklist!

Mycket annat egendomligt har jag här uppsnappat — oerhörda ting för nordiska kvinnor, tåligt burna förhållanden för italienska kvinnor.

Vi ha i dag den 9 juni. Ännu är här den behagligaste temperatur vid ständigt klar himmel. Den svåra, tryckande värmen är icke att vänta förrän sista dagarna i månaden, kommer ibland ej förrän i juli. Innan dess ha vi för länge sedan sagt farväl åt Sorrento. Men svårt blir att skiljas härifrån.

Vi återvända till Neapel öfver Capri. Och sedan till Rom.

Dit kan man ju inte komma för sent. Är gräset brändt och palmerna gulnade, så stå ju ruinerna oförändrade kvar, och Vatikans gallerier bjuda svalka, äfven när solen glöder utanför dess murar.

Saluto da Sorrento!

Alma Cleve.

Litteratur.

Föräldrarna. En skildring från femti- och sextitalet af *Lennart Hemmings*.

Barn måtte vara beundransvärda autodidakter, ty det är ju otroligt mycket de måste på egen hand lära sig uppfatta och utföra i den utan särskild hänsyn till hvar och en af dem anordnade världen, sedan de undfått vägledning i de allra änklaste handgreppen och anses böra känna sig hemmastadda och fullkomligt inne i situationen. Det finns högar af normala små medborgare, hvilkas regelrätt utvecklade anpassningsförmåga väcker deras anhörigas förtjusta gillande, barn som alltid och i alla afseenden befinna sig på det stadium man väntar sig af deras ålder, som leka med dockor och tennsoldater och kifvas med sina jämnåriga och ogärna lägga sig om kvällarna och öfver hufvud skicka sig som minderåriga så oklanderligt, som om de hade lärt till det. Sådana barn äro som gjorda att visas för främmande, och de reda sig öfverlägset både med barndomstiden och med det tillstånd som sedan inträder, det s. k. lifvet.

Men det förekommer också då och då ett slags världsskygga småttingar, som i stum, förundrad skrämsel grubblande stirra på allt det besynnerliga de ha kastats in i och tryckas af en smärtsam förnimmelse af att vara utsatt för anspråk, som de icke förstå och långt mindre kunna uppfylla. De ha gått vilse i ett främmande land, och när de vilja fråga sig fram, är det ingen som förstår deras språk. Eller de ha förts in i ett hus, där ett skarpt ljussken bländar dem och en massa människor, som tyckas känna dem väl, beskäftigt ta sig an dem, och de undra ängsligt hvad man vill dem och längta att smyga sig bort från allt detta bråket. Den sortens barn bli aldrig fyndiga i lek och skickliga i idrott, de bereda icke sina föräldrar mycken glädje och vinna aldrig sina jämnårigas aktning. Detta förödmjucar dem, och de önska vagt att de kunde vara annorlunda och att någon ville förklara för dem hvarför folk gör så och så eller säger det och det, hvilket allt synes dem så meningslöst och mystiskt och förorsakar dem så många stunder af hjälplöst grubbel. När dessa barn bli större, inlära de småningom helt mekaniskt de nödvändigaste tempi, med hvilka de sedan manövrera genom lifvet under forcerade bemödanden att skyla sin tafatthet och sin bristfälliga uppfattning; men alltid skall människornas färdsel synas dem som ett nyckfullt skuggspel, och den vilsegångnes förvirrade ångest skall ofta gripa dem som en svindel.

En sådan bortbyting är helt säkert figuren på omslaget till »Föräldrarna», flickan med den späda och kantiga gestalten, som i raka silhuettninier aftecknar sig mot ett ytterligt sorgmodigt landskap. Det förefaller mig, som om denna vignet kompletterade be-

rättelsen, som om den utgjorde en symbol af själen hos det barn, som är bokens hufvudperson, och med ett enda ord resumerade hennes historia.

»Föräldrarna» är mera en själsmonografi än något annat, fastän den innehåller berättelsen om en illa sammansatt familjs knaggliga samlif och tragiska splittring. Man ser hur den blida, icke öfver sig intelligenta modern lider och man beklagar henne, man iakttagert utbrotten af faderns råa lidelser och man afskyr honom, men man känner med barnet, känner al den förstelnande fasa, som den erfar, hvilken tydligare än någon annan ser eländet omkring sig men inte vet hur det har uppstått eller om det kunde vara på något annat sätt. Barn förstå sig icke på jämförelser i stort mellan sina och andras förhållanden, de anse sin egen familj som typisk och sina familjehändelser som allmänt förekommande, antingen deras pappa gör af med allt hvad han äger och sedan skjuter sig eller de lefva trygga och välbegade och icke upplefva annat af vikt än barndop och bröllop. De drömmande och bortkomna barnen finna det ena som det andra lika gåtfullt och mystifierande; men de bittra och mörka erfarenheterna hopa sig till en mur, som stänger dem från den naiva glädjen öfver tillvaron, och de slösa mycket obeställt medlidande på alla de andra, som de misstänka för att ha gått igenom det samma.

»Föräldrarna» gör icke ett så tröstlöst intryck, som man skulle tro, därtill är den skrifven med för mycket af ung kraft och friskhet. Man kan till och med icke undgå att känna sig glad öfver den, om man har förmåga att fröjda sig åt en med lätt och skiicklig hand skisserad psykologi och en moget flärdfri stil, öfver hvilken det hilar samma stämning af vederkvickelse och ro som öfver ett lätt mulet snölandskap med mjuka hvita konturer, utan något bländande och irriterande glitter. Vinterbilder är också hvad förf. särskildt excellerar i, och det finns förtjusande sådana här och hvar i boken. Hvad där för öfrigt finns låter jag vara och uppmanar på det ifrigaste läsaren att själf taga reda på det — jag tror att här föreligger det sällsynta fenomenet af en bok, som tillfredsställer höga fordringar och på samma gång är tillgänglig för de mera anspråkslösa.

K. J.

* * *

I Jesu fotspår. Berättelse af *Charles M. Sheldon*. Öfvers. af *Petrus Hedberg*. (P. Palmqvists aktiebolag).

Det är icke som en dikt eller en roman »I Jesu fotspår» kan betraktas. Men å andra sidan höjer den sig vida öfver den välmentade söndagsskolgenren, därigenom att den är uppfylld och buren af en storslagen och mäktig idé, som breder sitt allvars helgd öfver den endast som åskådliggörande exempel använda och i sig själf rätt karakterslösa fiktionen. Det behöfdes kanske just en ameri-

*

kanare till att kasta fram denna idé på det bullersamma och populära sätt, som gör den tillgänglig för millionerna.

Det råder endast en mening om att Kristus skulle känna sig mycket smärtsamt berörd, om han i en ny inkarnation företoge en granskning af det s. k. moderna samhället, fastän åsikterna gå vidt i sär, när det gäller att specificera de förhållanden och institutioner, som skulle väcka hans ogillande. Jag fruktar att hans domar skulle bli svåröfvervinneliga öfverraskningar för de flesta, icke minst för dem, som anse sig inneha monopol på den rätta uppfattningen af evangeliernas maximer.

I den ifrågavarande boken är icke Kristus personligen utan hans lära kallad till censor öfver samhället, sådant det har växt till i ondt och i godt genom seklernas växling af dag och natt. För att konkret framställa verkningarna af en sådan examen har Sheldon tänkt sig en grupp människor, som i den lyftande stämningen efter en uppskakande händelse ingått en öfverenskommelse att under ett år i all sin gärning handla så, som de trodde att Jesus skulle ha handlat under enahanda omständigheter. Det ligger så mycket djup och så mycken poesi i denna tanke, men den människa är kanske inte född, som skulle kunna tänka den konsekvent till slut. Det är den vackraste af utopier och den skenbart omöjligaste, ty hvar skulle man kunna hoppas att finna ett så utmanande mod, en så absolut hänsynslöshet? Inte ens i den nya världen, endast i en värld så ny, att den ännu inte är upptäckt.

Ett samhälle, där präster, tidningsredaktörer, grosshandlare, sångerskor, arftagerskor och romanförfattare hvar inom sitt gebit och efter sin uppfattning *lefva* kristendom utan kompromisser, är icke längre ett samhälle utan en anarki, ur hvilken det tenderar att utveckla sig ett paradys. Sheldon ger en i stora, raska drag hållen skildring af detta revolutionära tillstånd i en amerikansk stad, och han har icke glömt att fästa tillbörligt afseende vid de konservativa och försiktiga makter, som med en djupt förnöjsam kännedom om hvad de ha förena en seg skepsis angående hvad de kunna få och som, ifall världsfreden eller det tusenåriga riket eller något sådant skulle uppstå, med fridfullt samvete kunna två sina händer.

Det innehållsrika ämnet, som skulle vara en outtömlig fyndort för en psykolog, hvilket Sheldon alls icke tycks vara, är af honom behandladt ytligt omfattande i stället för på djupet inträngande. Hans personer skilja sig från hvarandra endast genom kön och lefnadsställning, och konflikterna äro motiverade af yttre omständigheter och tillfälligheter. Ibland får man en för stark känning af den mekaniska anglosaxiska puritanismen, som gärna skulle vilja tolka någon prick af inskriften på lagens taflo som ett förbud mot tobaksrökning och allvarligt oroas af de dagliga tidningarnas söndagsnummer. Men förf. synes eljes icke höra till de trängsinnade, och öfver hans berättelse med dess ställvis framblixtrande entusiastiska indignation hvilar det en öfverseende och mild försonlighet

och man skönjer hos honom det af ingen sjuklig klenmodighet, kufvade skönhetsinne, som förstår att bruka världen och icke känner sig behöfva några hvitmenade ideal.

»I Jesu fotspar» ger att tänka på och fånglar genom sin dristighet, som skär så skarpt mot den falska modesti, med hvilken en massa lefnadsvisa och utmärkta personer pläga bedyra sin och medmänniskornas omogenhet och inkompetens för så väl afväpning som en i andra afseenden fullt evangelisk vandel.

K. J.

Meddelanden från kvinnokongressen i London.

Internationella Kvinnokongressen, om hvars lysande och i allo lyckade förlopp våra dagliga tidningar utförligt vetat att berätta, är nu avslutad efter att under en veckas tid ha bjudit sina deltagare på en ständig växling af allvarliga förhandlingar och storartade festligheter. I följande nummer kommer Dagny att lämna en utförligare berättelse öfver kongressen, stödd på en af de delegerades personliga intryck.

*

Till International Councils styrelse under den kommande 5-års-perioden ha valts följande personer:

President: Mrs May Wright-Sewall.

Vice president: The Countess of Aberdeen.

Skattmästare: Frau Schwerin.

Korresponderande sekreterare: Miss Teresa F. Wilson.

Refererande sekreterare: M:lle Camille Vidart.

*

Union Internationale des Femmes Progressiste. Den tyska tidskriften »die Frauenbewegung» skrifver med anledning af bildandet af ett nytt internationellt kvinnoförbund med ofvanstående benämning följande: »Den internationella kvinnokongressen har gifvit anledning till samslutningen af representanter för olika länders radikalare kvinnorörelse till bildandet af ett internationellt förbund, med syfte att förmedelst gemensam internationell verksamhet och propaganda arbeta för det kvinliga släktets ekonomiska, rättsliga och politiska likställighet. En resolution i detta syfte antogs på ett möte i Londons Westminster Town Hall den 4 juli af en grupp på omkring 20 kvinnor (som kan ökas till 30), räknande representanter från England, Frankrike, Tyskland, Ryssland, Amerika, Österrike, Ungern, Schweiz och Holland. Detta förbund, som icke är underkastadt tvånget af stadgar, styrelse eller något fast program, afser att verka för sitt ändamål genom periodiska utbyten af meddelanden öfver det utförda arbetet, såväl som genom ömsesidig uppmuntran och framför allt genom personliga förbindelser och studieresor i de länder, som anslutit sig till förbundet. Det enda, som binder förbundsmedlemmarna är det allvar-

liga löftet att ägna ett energiskt arbete åt de angifna sträfvandena, isynnerhet åt dem som röra ernäendet af politisk rösträtt för kvinnor. Förbundet, som tillkommit på initiativ af tyska kvinnor, räknar bland sina medlemmar den åldriga rösträttskämpen miss Susan Anthony; fru Minna Cauer, jur. dr fröken Anita Augspurg och fil. dr fröken Käthe Schirmacher, representera Tyskland. För öfrigt uttalar »die Frauenbewegung» den förhoppningen, att såväl Italien som de tre skandinaviska länderna inom den närmaste framtiden skola ansluta sig till detta nya kvinnoförbund, hvilket utan att stå i det minsta samband med »International Council af Women», äger dess nya presidents mrs May Wrighs-Sewalls sympatiska intresse.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremerförbundets Allmänna Stipendiefond. Till Kopparbergs läns afdelning har genom Landshöfdingskan fru C. Wersäll öfverlemnats kronor fyra hundra (400).

Från skilda håll.

Kvinnor som praktiserande advokater. Med den betydande majoriteten af 319 röster mot 174 har franska deputeradekammaren nyligen antagit ett af deputeraden Viviani framställt lagförslag, som tillerkänner kvinnor, hvilka aflagt erforderliga examina, rättighet att utöfva advokatycket.

*

Almanach Féministe 1899 är en af den kända författarinnan Marya Chéliga redigerad publikation, som i en samling korta, ofta spirituella uppsatser af framstående signaturer lämnar en bild af kvinnorörelsens sträfvanden och hittills uppnådda resultat i Frankrike. Den vackert utstyrda boken är försedd med porträtt af en del bemärkta kvinnor, bland hvilka må nämnas den i världsfredens tjänst arbetande prinsessan Wiszniewska och romanförfattarinnan Daniel Lesueur. En på slutet bifogad »petit dictionnaire des femmes de lettres» ger en intressant öfversikt af Frankrikes talrika skriftställarinnor med eller utan manliga psevdonymer.

* * *

För Internationella kongressen i London mot den s. k. hvita slafhandeln, 21—23 juni skall Dagny i ett kommande nummer lämna en redogörelse, hvilken en af kongressdeltagarna, hofpredikanten *E. Olbers*, godhetsfullt utlofvat att meddela.

C. E. Lagerström

FREJA-MAGASINET

18 Humlegårdsgatan 18
18 Götgatan 18
29 Drottninggatan 29

Stockholms Dagblad.

Sveriges innehållsrikaste och jemförelsevis prisbilligaste tidning.

Rikhaltig Literaturafdelning.

Morgon- och afton-tidning.

Alltså snabbaste nyheter två gånger om dagen.

Aftontidningen med uteslutande nytt innehåll på alla afdelningar.

— Prenumerationspris —

Stockholmsupplagan:

för år15:— för kvartal 4:25
» halft år 8:— » månad 1:50

Landsortsupplagan:

för år10:— för kvartal 3:—
» halft år 6:— » månad 1:—

Froms Velocipeder

äro af alla som begagna dem, erkända för sin stora hållbarhet och sin lätta gång.

Den enda Gulmedalj, som vid Stockholms-utställningen utdelades »för Utmärkta Velocipeder», tilldelades dessa maskiner.

OBS.! Rikt urval af tillbehör. Alla slags velocipeder repareras.

PER FROM, Stockholm. Mäster-Samuelsgatan 26.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå 54 Drottninggatan mottagas anmälningar till inträde i Förbundets

Sjuk-kassa.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af Förbundet, kunna blifva delegare i densamma.

Sjuksköterskor

med goda betyg öfver genomgångna lärokurser och utöfvad praktisk verksamhet finnas anmälda å Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan, 1 tr. — Allm. Tel. 48 16. Riks Tel. 27 62.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå,
Stockholm, 54 Drottninggatan,

finnas anmälda kvinnliga arbetssökande såsom: lektionsgifvare i olika ämnen, svenska och utländska lärarinnor för hem och skolor, kontors- och skrifbiträden, bonner, husföreståndarinnor, sällskap och biträden i hem, föreläserskor, gymnaster, sjuksköterskor m. fl.

» **Hamburgergarn**, Ullgarner alla sorter, Trasearn färgadt och ofärgadt. Vid köp af garner utlånas mönster samt gifvas råd och upplysningar af uppsättningar å väfnad gratis. För större partier lemnas 10 % afvensom fraktfritt vid närmaste ångbåt eller jernvägsstation. **Begär pröfver.**

» **Biltiga priser.**

Hildur Anderssons Ullspinneri- o. Skrädderi-Aktiebolag
 Allm. T. 76 53. **16 Oxtorgsgatan 16**, 1 tr. Riks 1 63.
Filial: 1 Hornsgatan 1. Allm. 304 35.

Anmälan.

Dagny utkommer **1899 med 20 häften, utgörande minst 28 tryckark.**

Priset för hel årgång:

För medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* ... kr. 3,50.

För icke medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* » 5,00.

Förbundsmedlemmar prenumerera å *Fredrika-Bremer-Förbundets* byrå, 54 Drottninggatan, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hvar bokhandlare.

Lösnummer kunna erhållas å *Fredrika-Bremer-Förbundets* byrå till ett pris af 30 öre för enkelhäfte.

BARNÄNGENS antiseptiska **Vademecum** för **munnens, tändernas** och **hudens vård** m. m.

På begäran af Aktiebolaget Barnängens Tekniska Fabrik har jag inköpt prover af några i handeln förekommande, koncentrerade munvatten: Vademecum, Dentolin, Stomatol, Gahnelit, Axymol och Aseptol och anställt jämförande undersökningar öfver deras förmåga att döda bakterier och att hindra bakteriers utveckling. Dessa undersökningar hafva skett under ensartade förhållanden för de olika munvattnen, såväl hvad beträffar munvattnens utspädningsgrad och temperatur som metoden för undersökningarne och de använda bakteriekulturernas motståndskraft.

Resultaten af dessa undersökningar framgå af nedanstående tabeller:

I. 2 % lösning af munvattnen.

Vademecum	dödade i regel	Tyfusbacillen på 1 min.,	Difteribacillen på 1 min.
Dentolin	» » »	» » 1-2 »	» » 2-3 »

II. 1 % lösning af munvattnen.

Vademecum	dödade i regel	Kolerabakterien på 1 min.,	Difteribacillen på 2 min.
Dentolin	» » »	» 1 »	» 3-4 »
Gahnelit	» » »	» 1 »	» 4 »
Stomatol	» » »	» 1-2 »	» 4 »
Azymol	» » »	ej på ½ tim.,	ej på 1 tim.
Aseptol	» » »	ej på 24 tim.,	ej på 24 tim.

Stockholm den 11 Juni 1899.

Germund Wirgin,

Leg. Läkare, Amanuens v. Karol. Institutets hyg. afdeln.

Adresser:

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstelefon 27 62. Förbundets byrå öppen 11-4. Allm. tel. 48 16.

F. V. O. Centralbyrå: Stora Nygatan 36

Rikstelefon 15 46 — Allm. telefon 27 15

är under vintern öppen alla helgfria dagar, utom lördagar, kl. 10-4.
 För hjälpsökande kl. 1/2 10-11.

Föreningen Handarbetets Vänner: Brunkebergstorg 18.

Öppet 10-4.